

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1:50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Pártképződések.

Az általános választói jog behozatala immár csak rövid idő kérdése, ennek tulajdonítható az általános idegesség, mozgolódás az egész országban. Ezen idegesség és mozgolódás oly arányban észlelhető, hogy az emberek, politikusok s nem politikusok előre elhelyezni óhajtják magukat az új átalakulás keretében. Ezen idegesség és mozgolódás erős alakot öltött új pártszervezetek megalakításában.

Attól tartva, hogy a nemzetközi szociálisták kerülhetnek uralomra, megalakult sok helyen s így nálunk is a keresztény szociálista párt egy gyönyörű programmal. Nálunk Baján való megalakulása előtt már megirtuk azon véleményünket, hogy a kereszténység jele alatt nem helyes politikai pártot alakítani és hogy ez magának a vallásnak és a vallás képviselőinek ártalmára van. A keresztény szociálista pártnak Baján egy igazán kiváló képzettségű és jeles tollú képviselője védelmezte meg a keresztény szociálistákat és azt mondja,

hogy az nem bir felekezeti jelleggel. Megengedjük, hogy teljesen jóhiszeműen, meggyőződéssel így védekezett, megengedem, még azt is, — pedig nem hiszem — hogy nem fog felekezeti viszályokat előidézni a keresztény szociálista párt, de mindezek mellett fentartjuk azon állításunkat, hogy vallási jelszó alatt, vagy a mint kifejeztük, a vallás szent nevében nem helyes politizálni és a keresztény szociálisták a „keresztény“ szó helyett ügyesebb jelszót is választhattak volna.

No de mindegy, ez az ő dolguk. Hanem ugyanabban a cikkünkben, melyben a fenti álláspontot elfoglaltuk, kifejtettük, hogy nézetünk szerint minden akció, ellenakció szül. Már most az idegesség és elhelyezkedési vágy szült még egy új pártot, nevezetesen: „Országos polgári radikális-pártot“ szintén gyönyörűen kisajátítva az összes pártokból a legszebb tartalmat, azonban mintha csak épen válaszolni akartak volna a keresztény szociálista programra, felvették programjukba a holt kéz és kötött birtok felszabadi-

tását. Tehát a közel mult már ezen egy kérdésben igazat adott nekünk, vajha ne adna igazat a többi kérdésben.

Mint említettük, nemcsak a keresztény szociálistáknak, hanem az országos radikális pártnak is gyönyörű programja van, azonban közjogi programja egyiknek sincs és ebben van az óriási különbség a függetlenségi párt és ezen alakulófélben levő szociális pártok között.

Az országos idegességet és mozgolódást tehát értjük, azonban nem félünk tőle, nem azért, mintha lekicsinyelnénk, sőt ellenkezőleg úgy véljük, hogy minden pártnak lesznek hívei, lesz súlya és befolyása, hanem azért, mert a nemzeti kérdés megoldása nevezetesen s világosan Magyarország függetlensége nélkül nem lehet semmiféle programot megvalósítani, mert a nemzeti kérdés nálunk összefügg a gazdasági kérdéssel. Ezen oknál fogva a többi pártok létjoga meg fog idővel szünni azon indokból, mert az kétségtelen, hogy minden egyes honpolgár a gazdasági téren mindazon intézkedéseket akarja, melyek a szociálista pártok programjában benne

TÁRCA.

Fürdői történet.

Irta: **Géczy István.**

A „Bajai Független Újság“ eredeti tárcája.

A délutáni nap bőségesen szórta izzó sugarait a kurszalón bádógtetejére, fénylő fehér reflexet vetve a porondra, míg a terrász zöld repkénye mögött a vidám fürdőközönség trécselve üzte magát az unalmat, a legfőbb speciálitását a nyaralásnak. — Folyt a beszéd, ömlött a szóáradat össze-vissza. Az érdekes, sápadt képű, borzas haju Dáni Margit vőlegényével perelt, aki a table d'hote alatt azt a hallatlan vakmerőséget követte el, hogy Szentmarjai Juditot kiálltatta ki a legszebb aszszonynak, ezt a nevető szemű, gömbölyű idomu, örökké izgó-mozgó fiatal özvegyet, aki körül a fürdőző férfi-nép állandó udvart formált érthető irigységére a köszvényes öreg uraknak, megbotránkozására a lányos mamáknak és bosszantására a mamás leányoknak. Szegény Sárdi Pista hiába esküdzött égre-földre, hogy ő nem tartozik a nagy tömeghez, egyáltalán nem hódol meg a Szentmarjainé szépségének, ez a mondás is csak

ugy véletlenül csuszott ki az ajkán, mint visszhangja a többi elfoglalt nézetének. Margit hajthatatlan maradt, éppen tizedszer esküdött meg a végzetes table d'hote-on, hogy nem lesz egy ilyen szörnyetegnek a felesége, és ha az ujján fénylő karikagyűrű aranyértékét nem sajnálná, a jegygyűrű már régen ott pihenne valamelyik bokornak árnyékos tövében. Hogy szavainak nyomatékot adjon, idegesen huzogatta le vékony ujjairól az ártatlan kis gyűrűt, mely néma megadással türte, engedte magát megszokott helyéről ideoda ráncigáltatni. Szegény Pista homlokán kiült a veriték, úgy érezte magát, mintha egy pere alatt eltűnt volna az árnyékos adó zöld repkény és az a mosolygó piros nap odafenn az égen, kiszámított maliciával összes égető sugarait az ő árva fejének irányította volna.

Szerencséjére e percben egyik öreg ur hatalmasan elásította magát, azt pedig tudjuk, hogy az ásitás a legragadósabb betegség, és így történt, hogy a kurszalón egy pillanat alatt valóságos ásitó teremmé változott, ami aztán a beszélgetés irányát is új térre terelte. A közvélemény rövid időn abban koncentrált, hogy ez a fürdő, végtelen unalmas fészek, ahol semmi szórakozás, semmi multság sincs, és ha ez tovább is így tart, ők

szépen felszedik a sátorfát és szépen tovább állanak.

Erre meg a doktor és a fürdőigazgató kezdte törölni a homlokáról az izzadság-cseppeket. Mi lesz, ha a vendégek csakugyan beváltják fenyegetésüket és itt hagyják őket a fürdővel egyetemben, mint Szent-Pál az oláhokat? — Nagyon fohászokodva veté fel szemeit a doktor a felhőtlen égre, onnan felülről várva a segítséget és ime beteljesedett az irás szava, mely szól: »kopogtassatok és megnyílnak nektek« — mert egyszerre nagy robajjal fordult be a poros országutról az árnyékos fasorba egy tarka foltokkal diszitett ekhós szekér és alóla egypár borzas fej dugta ki magát, a köréje sereglett fürdőközönség előtt.

Időt sem engedve a találgatásnak, kimászott a kocsinak legborzasabb alakja, hóna alatt színes plakátokkal, s a következő percben mulatságra éhes közönség mohó étvágygyal olvasta, hogy a halhatatlan Boskó 18-ik fia és világhírű akrobata társulata átutazóban rendkívül érdekes diszelóadást lesz szerencsés tartani a nagyérdemű közönség előtt, a legnagyobb akrobácia, fizika és magika köréből, stb. — Az előadás kezdete este 8 órakor vacsora után — szabad bemenet, stb. stb.

No, ez volt a Pista szerencséje, mert az imént még engesztelhetetlen gyűlölettel égő

vannak, ezeket tehát nem politikai párt-állásuknál fogva akarják, hanem mint általában helyeseket, *de hogy mindazokat megvalósíthassák, a miket akarnak, ehhez szabad, független rendelkezési joguk kell hogy legyen, azt meg kell szerezni és ennek kell lennie az ország politikájának.*

—n.

A tűzoltótestület közgyűlése.

Városunk tűzoltótestülete m. hó 28-án délután 3 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Nyiraly János főparancsnok elnöklésével a testület tagjainak élénk részvétele mellett.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósítást vettük:

Elnök az ülést megnyitja. Első helyen mély megilletődéssel emlékezik meg Lengyel Andor a testület elnökének f. évi február hóban bekövetkezett elhunytáról. Halála — ugymond — nagy veszteség a tűzoltóságra. Minden örömét a tűzoltóság előbbrevitelében találta; s mikor fáradozásainak révén a tűzoltás ügyének sikert szerzett: ez titokban az ő boldogsága, az ő jutalma vala. Az elismerést és babért szívesen átengedte másnak, ő neki a becsületesen teljesített kötelesség, az a bizonyos jól eső érzése adott erőt a további önzetlen, szakadatlan küzdelemre, melyet városunk tűzoltósága érdekében nálánál senki sem cselekedett különben.

Minden tűzoltó szívében él, a hervadhatatlan emlékezet és hála ő iránta. A közgyűlés Lengyel Andor elhunyt elnök hervadhatatlan érdemeit és emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti.

Felolvastatott a múlt évről szóló jelentés, melynek kiemelkedőbb részét itt közöljük:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Lehetetlen elképzelni, hogy édes hazánk bármely egylete, testülete, midőn évszázó közgyűlést tart: ne dicsekednék a lefolyt év sikereiről, eredményeiről.

Ne menjünk tovább a tűzoltó-testületeknél. Mikor az »Orsz. Tűzoltó Közlöny« egyes számait úgy év elején olvasgatjuk, a hol a Testületek a múlt év eredményeiről beszámolnak, valóban szomorúság tölti el lelkünket, hogy míg más szegény községek, melyek — parányuknál fogva — még a legterjedelmesebb hazai térképeken sincsenek kitüntetve: tűzoltóságuk úgy a község, mint annak polgárai által pompás erkölcsi- és anyagi támogatásban részesül.

És egyetlen egy tudósítás sem számol be — hanyatlásról.

Csupán mi, bajai tűzoltóság vagyunk kénytelenek nyíltan kimondani, hogy tűzoltói szempontból nem állunk egy nívón a többi egyletek haladásával.

E szomorú kijelentéssel szemben azonban van egy vigasztalódásunk, hogy ezen helyzetet nem mi tűzoltók idéztük elő.

Városunknak aligha van olyan közömbös polgára, a kit föl nem keltett volna a fölhangozó vészharang kongása s bizonyára nincsen olyan tűzoltónk sem, a kit közönyösségéből föl nem rázott volna azon sok lelkesítő szózat, melyet ügybuzgó bajtársai szüntelenül hozzá intéztek.

És mégis — szomorú tapasztalatok árán — azt vagyunk kénytelenek évi jelentésünkbe foglalni, hogy az áldásos tűzoltóintézmény iránt, — daczára, hogy a közelmúltban és egyébkor is közönség és tűzoltóság erős megpróbáltatásoknak volt kitéve — érdeklődés sem a hatóság, sem polgártársaink körében gyökeret verni sehogy sem tud

Nem tudjuk csodálkozásunknak, vagy méltó megütközésünknek adjunk-e kifejezést a fölött, hogy, míg más, kevésbé fontos dolgok iránt figyelmet tanúsít a közönség: az alapjában és lényegében annyira üdvös tűzoltó-ügyet, — a helyett, hogy általános pártfogásban részesítene, csak úgy immel-ámmal támogatja.

És kérjük, vajjon miért ez a feltűnő közöny? Nem a közjóra irányul-e az eszme, mit a tűzoltóság testesít meg.

Avagy talán nagy terhet ró a polgárookra? Nem-e egyformán karolja fel a város összpolgárságának érdekeit? Emelt fővel mondhatjuk, hogy a tűzoltók között egyetlen egy sincs, a ki azon ne volna, hogy ezt a nemes eszmét híven szolgálja

Mindegyik szívével, elméjével és karjával szentelte magát ennek a humánus ügynek, mely egyik legszebb, legnemesebb hajtása a társadalmi fejlődésnek és melyet nem csak egyeseknek, hanem édes mindnyájunknak erkölcsi kötelessége legjobb tehetsége és rendelkezésére álló idejéhez mérten ápolni, hogy ez által az intézmény fejlődjék és virágozzék.

Itt van előttünk a komoly munkának jövője.

Általános óhaj, hogy most már végre valahára valaminek történni kell. Fogjon tehát hozzá első sorban Baja város törvényhatósága, minden polgártárs az ifjúsággal egyetemben és segítsenek megteremteni közös akarattal azon hadsereget, mely úgy városunk, mint hazánk egyik legfélelmeesebb ellenségével, — a mely a polgárság közvagyonát helyrehozhatatlanul fölemészti, elpusztítja, — a harcot eredménynyel fölvenni, mindig képesek lehessünk.

Van e városnak rendőrsége, csendőrsége, mely hivatva van a közbiztonságot számunkra fenntartani; ámde a veszedelmes elemek: a *tűz* és *víz* hatalma ellen, mely bennünket gyakran megszokott látogatni, nem látjuk védelmünket eléggé biztosítva.

Margit egyszerre kezes báránnyá változott és legszeretreméltóbb mosolyával kérdezte Pistától: ugye elmegyünk édes? Pista felelet helyett, mintha ágyúból lőtték volna ki, úgy rohant a trupp igazgatójához, hogy jó előre lefoglalja a két legjobb helyet, de fájó szívvel vette tudomásul, hogy a tisztelt című publikum oda ül, ahová akar és annyit fizet, amennyi jól esik.

A férfiak ezalatt vállukra emelték a fürdő orvosát és mint egy győzelmi jelvényt, zúgó éljenzés közt hordozták körül, mint aki nekik ezt a kapitolumi élvezetet szerezte és egyhangu határozati javaslatot hoztak, hogy ezen élvezetes estén mindannyian jelen lesznek.

Este nyolc után már együtt ült az egész diszes társaság, a hevenyészett ponyvasátor alatt, mely felett mint százkarú szörnycső, némán, feketén terültek el a százados tölgyek szertehajló ágai, kísértetiesen világítva meg a sátor négy oldalán leszurt olajlámpa veresen kiömlő fényétől, míg a sátor belsejében füst és pára között, mint mozgó lidércfény imbolygott a kacagó úri társaság.

A publikum kitűnően érezte magát, valami szokatlanul új volt előtte ez a kivilágítás és a kezeit megelégedetten dörzsölgető rókaképű, vigyorgó igazgató vásári bókókat szórt a közönség közé megelégedése magas jeléül.

Csak Margit fintorgatta pisze orrocskáját, mert az ördög épp Pista mellé ültette a szép Szentmarjainét. Nem is békült meg addig, míg a falusi csepürágó Pista kalapjába rántottát nem sütött és ki nem rázott belőle három tucat kártyát, tiz méter papírszalagot és rá-

adásul egy pár turbékoló kis gerlét, ami élénk célzás volt rá és Pistára. Mikor pedig a Szentmarjaine finom csipkekendőjéből egy tövises sündisznót szedett elő, teljesen kibékülve tapsolt a büszke önérettel hajlongó művészeknek.

Hát még a mikor az akrobaták megkezdték mutatványaikát, minő derűtséget idézett elő a falusi dummer August az ő vásári viceivel, fehérre mázolt ábrázatjával.

Az édeskés és változatos műsor végefelé közeledvén, az igazgató ur Boskó, nagy hangon, biztos hatásra számítva, jelentette ki, hogy most következik a műsor legszenzációsabb száma, Levna kisasszony csodálatra méltó mutatványai.

Nosza lett erre riadalom a fiatal urak között.

Egynémelyik monoklit nyomott a szemére s megjelent ajkán az a hetyke mosoly, mely minden irott betűnél világosabban fejezi ki gondolatát.: »Ha szép az a Leona kisasszony, kezdünk vele valamit!« De sajnos, a monokli csakhamar csalódottan esett vissza az összeszorított szemöldökök alól, mert a sátor szűk nyílásán a várt Leona kisasszony helyett kilépett egy nő trikóba, foltos puláderbe bujtattott sápadt arcú, beesett mellű tiz esztendő fákó kis lány, a ki úgy nézett ki, a vidám tömegben, mint rózsalevelek közé dobott penészvirág. — Tassi Zoltán, a társaság humoristája, mindjárt egy sikerült szójátékot rögtönzött, összehasonlítva a járásbíró öblös tajtékipájának szárát a kislány lábszáraival, míg Szentmarjainé a feje bubjáról lelógó, fákó nemzeti színű pántlikába font hajtincset

vette beható szemle alá. A gyermeklányka pedig félénken, bámész szemekkel állt a kör közepén, sohse látott ő még ennyi fényességet bele tündökölni az ő sötét életébe. Mosolyogni próbált, a mi sehogyse sikerült neki, s hányt a csókukat jobbra-balra vékony kezeivel.

Aztán az ő idétlen rekedtes hangján elkiáltotta magát Hoppla! — a mi jel volt a mutatványok megkezdésére.

Bukfencet vetett a levegőben, majd hanyat feküdt a porondon, kinyújtotta vézna kis testét, aztán fellökte magát, arra igyekezve, hogy talpával megveregesse feje bubját, miközben gyöngye kifecamított csontjai ropogtak, mint mikor a pajkos iskolás gyermek mogyoróhéjat tör szét a lábai alatt. — Mikor nagy nehezen feltápáskodott, egy pár kinos köhintés jött ki száraz melléből. — Hogy ezt elfojtsa, zsebkendőjét szájához szoritotta, hazug mosoly alá rejtve fájalmát. — A fehér vászon ott rikitott egy kis csöpp pirosság... édes-meleg vér... de hát ki vette volna ezt észre a nagy vidámságban.

Kezébe vette a tányérját és imbolygó lépésekkel mindig mosolyogva indult az úri nép felé.

Oh, ti szép mosolygó dámák, viruló-rózsás-arcu hajadonok és ellenállhatatlan monoklis seladonok, nyuljatok be most erszényeitekbe és az átkacagott isteni komédiáért ne sajnáljatok egy pár krajcárt dobni ennek a sápadt, lassan, kinosan haldokló gyermeknek a tányérjába.

Csak azon határtalan lelkesedés, jóakarats bajtársi szellemnek, mely nagyon kevesek szívét áthatja, köszönhető, hogy még vagyunk.

De a közmondás is azt tartja, hogy a hűrtulságosan feszíteni nem szabad, mert elpattan.

Néhányak jóakarátának is meg lesz a háttára és itt az ideje most már, hogy a megfektetett alapon városunk társadalma a maga összességében tegye meg kötelességét.

Azon csekély jövedelem, mely részint a pártoló tagsági díjakból, részint a város évi segélyéből a pénztárba ezideig befolyt, szemben azon nagy feladatokkal, melyeknek megoldására ezen testületnek vállalkoznia kell — meg nem felelhet.

Ki kell mondani egész határozottsággal, hogy városunk önkéntes tűzoltósága a jelenlegi viszonylatokban megmaradva, előbbre nem mehet, nem fejlődhetik, s a nap-nap után feltornyosuló igények fizikai időt igénylő munka leküzdésére szükséges anyagi munkaerő hiányából meg nem felelhet.

Mi, tűzoltók, minden erőnkkel, összes képességeinkkel és a veszélyt megvetve, küzdünk a humanismus ezen szent eszméjéért, Baja város közönségét csak arra kérem, hogy ezen szakadatlan küzdelmünk eredményességét tegye anyagi és erkölcsi támogatásával lehetővé. Jól gondolják meg, úgy a polgárok, mint az illetékes körök, hogy az ilyen humanus célu együletet hátráltatni — jobban mondva — megsemmisíteni nem szabad: mert ha ez még is megengedtetnék: nem kevesebbet, mint a város visszafelé való fejlődését jelentené.

Nem ringatjuk magunkat illuziókban, alaposan levagyunk arról szoktatva, hogy hiu ábrándképeket alkossunk s bizonyára senki sem alkudott még meg türelmesebben az adott viszonyok és körülményekkel, mint maga a tűzoltóság.

Azért tehát a nemes cél érdekében kérelmünket évi jelentésünkbe foglalva, újból és egész bizalommal fordulunk városunk Törvényhatóságához: tegye meg azt, amit erkölcsi kötelességében áll megtenni;

Másodsorban kérjük polgártársainkat, lépjenek pártoló tagjaink sorába és próbáljunk így, egyesült erővel érdeklődést kelteni magunk iránt; legyen meg mindannyiunkban a nemes akarat; mert a hol ez meg van, ott van erő és a hol e kettő együtt munkálkodik: ott a törekvést mindig valódi siker jutalmazza.

Évi jelentésünkből folyólag felhívjuk még városunk derék ifjúságát, lelkesüljenek ők is bajtársaink példáján: mert nemes célokat szolgálani, nem válik senkinek kárára, sem szegyenére, hanem csakis előnyére és dicsőségére — mint önkéntes tűzoltók sorakozzanak minél többen e hadseregbe, melynek nyomában nem öldöklés, pusztulás támad, hanem melynek lobogójára csupán az *emberszeretet* van írva.

Hiszen oly szép és felemelő az, midőn valaki, ha egyebet nem tud áldozatul hozni, hát odaviszi izmai erejét az emberszeretet oltárára és büszkén viseli ezt a nevet: *önkéntes tűzoltó!*

Kövessük tehát bajtársaink példáját s mi már előre is meg vagyunk róla győződve, hogy tűzoltóságunk rövid idő múlva nemesak itthon, hanem édes hazánk előtt is jó hírnevet fog szerezni.

A jelentés tudomásul vétele után *Prigly* Károly pénztáros előterjesztette a számvizsgáló bizottságnak a múlt évi számodásokra vonatkozó jelentését, melynek alapján a pénztárosnak a felmentvény megadatott.

Következett a f. é. költségvetés megállapítása. Az átvizsgált költségvetés helyesnek találtatván, elfogadtatott.

Miután a tisztikarnak három évi megbízatása lejárt, dr. Nyiraty János főparancsnok, úgy a maga, mint a többi tisztársai nevében a közgyűlés által beléjük helyezett bizalmat megköszöni — tisztéről lemond. Óriási lelkesedés és éljenzés közt újból dr. *Nyiraty* János megválasztott főparancsnokká, a ki ideiglenesen az elnöki teendők ellátásával is megbízott, következtek a további választások — egyhangulag — a következő sorrendben: alelnök és alparancsnok: *Bajay* Péter, pénztáros: *Prigly* Károly, ügyész: dr. *Szirmai* Vidor, orvos: dr. *Dömölör* Kálmán, titkár: dr. *Fehér* Lőrincz, szertárnok: *Halász* Béla. Választmányi tagok lettek: dr. *Hegedűs* Aladár, *Szutrély* Lipót, dr. *Rajk* Aladár, *Weisz* Nándor, *Czérnai* Imre, dr. *Valentin* Emil, *Pollermann* Bertalan, *Somogyi* Emil, *Pfeiffer* Ferenc. *Reich* Salamon, *Lerner* Antal és *Tüske* János.

Számvizsgálók: *Vajda* Henrik, *Nyiraty* István, *Kovács* Andor.

Végül a szolgálati érmek osztattak ki. Tizenöt éves éremmel: dr. *Nyiraty* János, *Bajay* Péter és *Buday* István, *Pocskay* Béla, *Sebők* János és *Willmann* Bódog; tízéves éremmel: *Stein* József, *Heinrich* Antal és *Szekerés* Ignác; míg ötéves éremmel: *Halász* Béla, *Novák* Antal, *Loósz* Mihály, *Lama* János, *Noll* János, *Toszenberger* Lőrinc, *Loósz* István, *Ballai* András, *Biró* István és *Hegedűs* István lettek kiténtetve

Ezzel a közgyűlés véget ért

Budapesti.

HIREK.

Villanyos színház Baján. Értesülésünk szerint *Párisi projectográf villanyos színház* címen elektromos színház készül Baján, a kisvásártéren, mely minden eddig ezen a téren működő vállalatokat felül fog mulni. A színházban — eltérőleg az eddig nálunk is megfordult bioszkópoktól — nem a régi, hanem a legújabb felvételeket fogja bemutatni, melyek Magyarországon még eddig egyáltalán láthatók nem voltak. A villanyos színházról lapunk legközelebbi számában bővebben fogunk referálni.

Halálozás. *Hesser* Ignác, Baja városának egyik legöregebb kereskedője július hó 31-én 84 éves korában, végelgyengülésben elhalálozott. Az elhunytban *Hesser* Gyula ügyvéd édes atyját gyászolja.

Bernschütz Józská — hűvösön. *Bernschütz* Jóska, jeles földinket, ki már-már *Sobri* Jóska, *Savanyú* Józsi és *Lovrettyék* hírnevét készült elhomályosítani, az a lelketlen *tekintetes királyi Törvényszék* hűvösre tette, megakadályozva őt abban, hogy szépen indult romantikus pályáján tovább haladhasson. Hej, pedig ha tudná a tek. kir. Törvényszék, hogy nekünk, szegény riportereknek, milyen nehéz a megélhetés különösen nyáron; ha tudná, hogy milyen keserves a riporter élete, ha jön a szedőgyerek kéziratért s nincs egy nyomorult rablógyilkosság, nincs egy kis gyújtogatás, nincs semmi: hát bizony meg-sajnálha bennünket s nem tenne ilyesmit! De még a földrengéseket is, mintha a föld nyelte volna el, úgy eltűntenek. Hát mit írjunk akkor? *Bernschütz* Jóska, gyere vissza, minden meg van bocsájtva! Milyen gyöngy életünk

volt, pld. mikor az ő kéménybeli kalandját irhattuk meg; valóságos riporteri delikatesz volt. S most mindennek vége! Legalább négy esztendőre vége, mert négy évre tették a hűvösre a riporterek eme fényes csillagát, a bácskai, helyesebben bajai — és azt büszkeséggel mondjuk! — betörő királyt. De felvirrad még e dicső nap hajnala, amikor szeretett barátunk újból visszanyeri aranszabadságát, s bizton reméljük, hogy aztán mi, riporterek, nem leszünk kénytelenek részeg libákról, két lábú borjuról, négy lábú gyerekről, fiúmei cápákról etc. írni, hanem irhatunk igazi, hamisíthatatlan betyár virtussal véghez vitt betörésekről — szerelmi kalandokkal kombinálva.

Öngyilkos aggastyán. *Pál* Gábor hetvenöt éves favágó életuntségéből felvágta balkarján az ereket, mit azonban, szerencsére idejekorán észrevettek. Súlyos sebével a közkórházban ápolják.

A pech. Ha valakit lopáson kapnak az igazán pech, de a pech netovábbja, ha valaki a lopott holmit éppen annak kínálja megvétele, akitől ezt lopta. Ez az eset történt meg néhány napja Baján. *Frank* Károly vasuti pénztárosnak u. i. hétfőn ellopták két gyönyörű libáját (nem voltak olyan szép libák az egész környéken!) *Frank* mérgeződött, jelentést is tett, de bizony sem az egyiknek, sem a másiknak nem lőn foganatja. De ez csak hagyján! kedden megint elvitték két libáját. Újabb mérgeződés, újabb jelentéstétel, az eredmény azonban ismét egyenlő a nullával. Csütörtökön azonban váratlan eset történt. *Frank* épen borotválkozáshoz készült *Mihálovics* borbély-műhelyében, a segéd már készen is volt a habveréssel, amikor egy asszony beszól a műhely ajtaján:

— Nem vesznek szép libát?

— Dehogynem! felelt *Frank*, aki rögtön a saját libáira ismert a kínált libákban. Tessék csak egy kicsit helyet foglalni, te pedig *Janesi* — szólt az inashoz — szaladj egy rendőrért. Ezek az én libáim t. i.

Az asszony elakart szaladni, de a segéd erre olyan mozdulatot tett, mintha az asszonyt akarná megborotválni, mire aztán megadta magát a sorsának s megvárta, míg rendőr jött érte, hogy őt bekísérje. — A rendőrség megállapította, hogy a libatolvaj *Schäffer* Sándorné, Baja város területéről kitiltott felső-szentiváni asszony.

Ujtások a nagy hadgyakorlaton. A király, *Konrád* vezérkari főnök előterjesztésére hozzájárult az idej nagy hadgyakorlaton tervezet ujtásokhoz. Az idén a gyakorlatot legkisebb részleteiben is igazi háborúhoz hasonlóan harszerűen rendezik. A hadgyakorlat vezetősége a király főhadiszállásától elkülönítve, könnyebben mozoghat. Eddig minden nap a gyakorlat végeztével a hadvezetőség meghatározta a két sereg elválasztó vonalat, sőt gyakran még az egyik vagy másik párt indulásának idejét is, hogy a két sereg előre meghatározott helyen találkozzon, csapatszemléhez hasonló látványosságot nyújtott. Ezután a hadgyakorlat egészen harszerű lesz, nem határoznak meg elválasztó vonalat s a két sereg a hat napos gyakorlatnál midenképpen úgy fog viselkedni, mintha valóban ellenséggel állna szemben s csak a harcászat és hadászat követelményeire lesz tekintettel, sőt a csapatok élmezőnye is tökéletesen harszerű lesz. A hadgyakorlat befejezése után az ezredeket a legközelebbi állomásról vasúton állomáshelyükre szállítják.

Törvénytelen születésű gyermekek családi neve. A hivatalos lap közli a belügyminiszter 65714/1607. B. M. számú rendeletét,

amely az elismert, de utólagos házassággal törvényesítettnek ki nem mondott gyermek jogviszonyára vonatkozik. A fölmerült kételek eloszlása végett ugyanis, az igazságügyminiszterrel egyetértőleg, arról értesíti gróf *Andrássy Gyula* belügyminiszter a törvényhatóságokat, hogy az 1905. évi október elseje óta anyakönyvezett gyermekek, akiket az atyjuk elismert és a kiknek a szülei utólag egymással házasságra léptek és ezt a körülményt a gyermekek születési anyakönyvébe föl is jegyezték ugyan, de akiknek az utólagos házassággal történt törvényesítését meg nem állapították és ezt a körülményt az anyakönyvbe föl nem jegyezték, sem a házassági, sem a halotti anyakönyvekben, sem a névmutatókban az atya családi nevén nem nevezhetők. Az ily gyermekekről kivonat ki nem állítható; ily gyermekek a család rendjébe be nem vezethetők és az anyakönyvek alapján kiállítandó egyéb jegyzékekben, tanúsítványokban és értesítésekben csak az anya nevén nevezhetők.

Gyujtogatás Szeremlén. *Tóth István* szeremlei szegényebb sorsú földmives ezelőtt mintegy két héttel hajnalban kelvén föl, észrevette, hogy a szomszédja holmiját megdézsmálni készül valaki. Zajt esapott, mire a tolvaj elmenekült. A történet után néhány napra *Tóth* fenyegető levelet kapott, melyben barátságosan figyelmeztetik, hogy vigyázzon, mert »ezért a tettéért« rápörkölik a házat. Az aljas bosszúálló megvárta, míg *Tóth István* learatta a buzáját s a padlásra hordta, s aztán gyujtotta rá a házat. Ez vasárnap éjjel történt nagy rémületére az egész községnek. A tető biztosítva volt, de a beraktározott buza nem. A sötétlelkű gyujtogatót nyomozza a csendőrség.

Miért hideg a nyár? Az idei nyár néhány melegebb nap kivételével hűvös, sőt hideg volt. Hogy mi az oka, eddig nem tudtuk, de egy angol csillagász tudja és a londoni ujságokban meg is írta. A kellemetlen időjárás, ugymond, nem véletlenség. Ennek így kell lenni és ennek oka egy kis üstökös, amely hirtelen fölbukkant a Hal csillagképlete előtt és a nappal szemben foglalt állást. Ezt a jelenséget június 15-én vették észre először s valószínű, hogy aug. 15-ig fog tartani. El kell tehát készülnünk, hogy augusztus közepéig állandóan hűvös és esős lesz az idő. Az üstökös reggel 3 órakor tűnik fel az égbolton és napfölmentekor ismét eltűnik, tehát csak rövid ideig látható.

Tiszta bort a pohárba. Ez az elve a földművelésügyi miniszternek, ki körrendeletben figyelmeztette a törvényhatóságokat, hogy szigorúan őrkdjenek a borhamisítások ellen kiadott rendeletek pontos betartása fölött. Azt kívánja a miniszter, hogy figyelmeztessék a gazdákat, hogy még vízzel sem szabad bort keverni, mert aki ilyesmit, vagy a bor körül más tilalmas pancsolást elkövetni merészel, két hónapig tartó fegyházzal büntetik. Állítólag ez a büntetés a koresmárosoknak is kijár, s rajtuk csupán azért nem hajtják végre, mert akkor nem volna senki, aki bort adjon a szomszásoknak.

A cselédeknek nem szabad szervezkedni. A nagyvárad cselédek ezelőtt néhány hónappal kimondták, hogy szakszervezetet alakítanak. A szakszervezet alapszabályait annak rendje és módja szerint fel is terjesztették a belügyminiszterhez. A miniszter azonban az alapszabályokat nem hagyta jóvá, mert úgy véli, hogy a törvény szerint a cseléd nem munkás és az ilyen szakegyet csak a gazda és cseléd között fenálló viszony megbontására vezetne.

Magyarországi pénzüzetek. Az 1905. évi rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint, beleértve Horvátországot és Szlavóniát, 4543 pénzüzet van, melyeknek 661,022,000 korona részvénytőkéjük 332,328,000 kor. rendkívüli tartaléktőkéjük volt. A takarékbetétek 2,496,976,000 a folyó számla és csekk betétek 516,126,000 koronát értek el, így az összes betét 3013 millió koronát ért el. A pénzüzetek saját tőkéje 128, a betét 231 millió koronával emelkedett. Az összes bankok 107,477,000 korona tiszta nyereséget értek el, ami minden tekintetben tekintélyes összeg.

Kivándorlók, megállni! Az amerikai »Bevándorló« című ujság óva inti a magyarokat az idej kivándorlástól. Az Egyesült-Államokban ugyanis nagyon silánynak ígérkezik a termés, aminek munkahiány és nagy drágaság lesz a következménye. Ehhez járul még, hogy a pensylvániai bányákban, ahol tudvalévően sok a magyar munkás, nagy szabású sztrájk van kitörőben. A munkások azt követelik, hogy az ugynevezett szénválogató gépekkel való munkát szüntessék be a bányatulajdonosok, mert a gépek miatt a munkások bére 13 százalék kárt szenved. Ezek a rózsás hírek különben is ösmeretek már Magyarországon, mert az utóbb utnak indult kivándorlási hajokon kevesebb utas volt, mint a múlt hónapban.

A halak védelme. A földművelésügyi miniszter rendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, melyben meghagyja, hogy a halászati tilalmak ellenőrzésére és végrehajtására hivatott hatósági közegeket, a legszigorúbban utasítsák, miszerint az árvizek várható leapadása után a kiöntések befolyására gondosan felügyeljenek, s amennyiben a halak fogására, avagy visszatartására irányuló átkötéseket észlelnek, azokat megsemmisítsék, a tetteseket pedig kinyomozva, azok ellen az eljárást az illetékes hatóságnál soron kívül indítsák meg.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejáratu szobák. Részgyak, fürdők, lift. Olesó árak. Főherczeg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

Szerkesztői üzenetek.

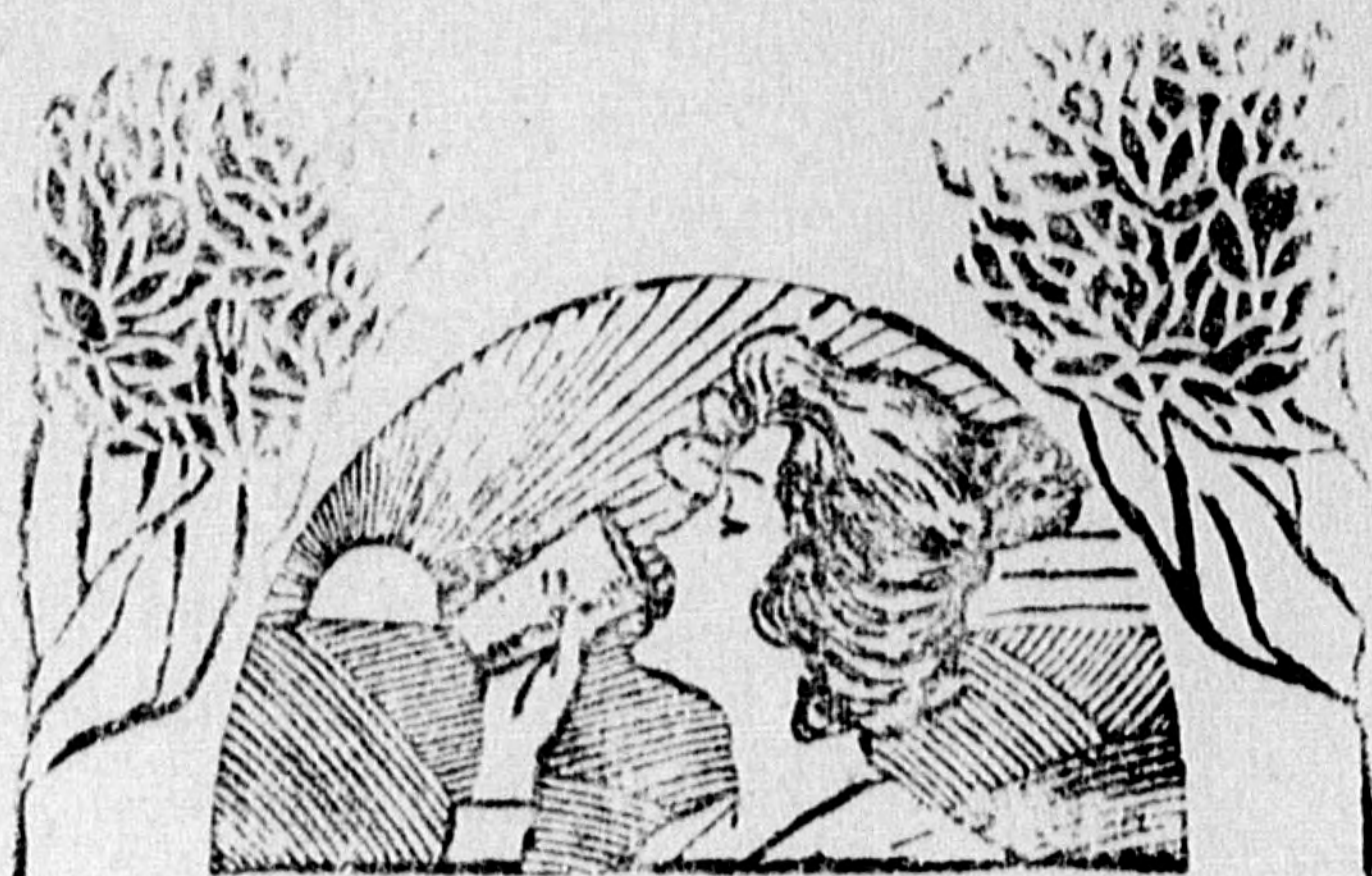
G. J. úrhölgy Helyben. Következő számunkban közöljük. **Septimus.** Petőfinék Arany Jánoshoz írt ama verse így szól:

Meghaltál-e, vagy a kezedet görcs bántja, imádot...

Segédszerkesztő: **Wagner Antal.**

NYILT TÉR.

Ezen rovatokban közöltékért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A rohitsi étvágyat szerez, az emésztést előmozdítja és szabályozza az anyagcserét.

Nagybani raktár Magyarország részére:

Hoffmann József Budapest,
V., Báthory-utca 8.

Figyelem!

Szürke selyem

férfi-napernyőt

felejtett valaki lapunk kiadóhivatalában. Tulajdonosa ott átveheti.

964. szám.

1907.

Árlejtési hirdetmény.

Csávoly község előljárosága a képviselőtestület által 5/közgy. 907. szám alatt megszavazott és jóváhagyott új község-ház és melléképületek építési munkálatra, melyre 34116 korona 96 fillér költség van előirányozva, **folyó évi augusztus hó 14-én délután 2 órakor** szóbeli árlejtést tart, melyre a vállalkozók 5% bánatpénzzel meghivatnak.

A terv, költségvetés és árlejtési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csávolyon, 1907. július hó 29-én.

Hallósy Kornél s. k.
jegyző.

Hauser Péter
bíró.

Kronsteiner Károly Bécs 31. Hauptstrasse 120

Cs. és kir. osztr. szabadalma. — M. kir. magyar szabadalma.

OMLOKZAT FESZTÉKEK

„viharerős“ mészdó, épületek mázolására 49 különféle minta kgrmonként 24 fill. feljebb, 1 kgr. elegendő 10 □ m. 2-szeri mázolásra.

MOSHATÓ MÁZOLÁSOK mint zománc festék száraz, Lapidonfesték pépes, 50 különféle minta, vízdó, egy áthuzás elegendő, tartós és nem kopik.

Kimerítő ajánlattal és költségvetéssel díjtalanul szolgál. — **Főelárusító: WAGENBLATT ÉS HENERÁRI BAJA.**

özv. Spitzer Simonné és Társa

tégla- és cementárúgyár BAJA.

Disznó váljuk
Itató váljuk
Jászólok
Kút fedlapok
Kút medenczék
Kémény fedlapok
Oszlop fedlapok
Kerítés fedlapok
Drótbetétes csövek
Árnycsék tölcserék

Vizfelfogó medenczék
Kályha alátételek
Virágvázak
Sirkövek
Sir kerítések
Sir fedlapok
Egyszerű cementlapok
Római mozaik cementlapok
Diszes és márvány cementlapok
Mettlaeh és fayence lapok

I. darabos mész
Beocsini Roman cement
Beocsini Portland »
Elszigetelő lemez
Stuccatur nád
Mindennemű tégla és
cserépárúk
Elvállaljuk: **terazzo**
és minden a szakmába
vágó **beton** munkákat.

Feljes ellátással

helyet keres
egy felsőbb gimnáziumi tanuló.

Megkeresések

P. M. 432, VEPRÖD

poste restante címre küldendők.

Eladó ház.

A Fehérló-utca 9-ik számú ház
szabadkézből eladó.

Bővebbet ugyanott.

TAKÁCS-féle gyomorsó

egyedüli biztos hatású szer makacs gyomorbajoknál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BAROMFITINKTURA

használatát által éri el, ára: 90 fillér. Kik sómorbajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant

amely kitűnő gyógyszernek bizonyult számos esetben ára: K 1.20.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár

CINKOTA. (Budapest mellett.) 16-11

Szalon légyfogó

darabonként 10 fillérért

ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében kapható.

M. kir. szabadkai 4. honvéd huszár ezred
1. osztály.

431 szám.

op.

Hirdetmény.

A bajai honvéd huszár laktanyák épületeiben foganatosítandó átalakítási és tatarozási munkálatok végrehajtására a m. kir. honvédelmi miniszter Úr Önméltósága folyó évi július hó 17-én kelt 68615/9. számú rendelettel 1049 korona 48 fillér engedélyeztetvén.

Ezen munkálatok végrehajtása nyilvános versenytárgyalás útján lévén biztosítandók, a tárgyalás folyó évi augusztus hó 10-én délelőtt 9 órakor a honvéd huszár laktanya osztály parancsnoki irodában (új laktanya 25. szám.) tartatik meg, felhivatnak ennél fogva vállalkozni óhajtok, miszerint egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlataikat fent mondott napon és helyen annál is inkább adják be, mert később beérkezett ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Az ajánlathoz a felajánlott összegnek 5% bántópenz, akár készpénzben, akár pedig elfogadható értékpapirokban csatolandó.

Az átalakítások, illetve tatarozásokra vonatkozó költségvetés és rajzok, valamint a vállalati feltételek elől jelzett osztályparancsnoksági irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Baja, 1907. évi július hó 28-án.

M. kir. szabadkai 4. honvéd huszár ezred 1. osztály bizottsága.

Pártoljuk a magyar ipart!

Magyarország legnagyobb raktára

GYERMEK -ruhákban
- kötényekben
- fehérneműekben
- harisnyákban

stb — Férfi-, női és gyermek-

DIVAT-ÉRTESÍTŐNKET

kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Vogel Testvérek, Budapest.

Főüzlet: VI., Andrásfy-út 33.

Fiókok: Bécsi-utca 8 és Kerepesi-út 22.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely kapható az ország minden különlegességi árudájában.

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit fölülmúl hazánk természetes szénsavasvizek királya:

a mohai **ÁGNES**-Forrás.

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve.

Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a gyomorégést

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbajosoknak.

Kedvelt borvíz! Olesőbb a szódavíznél! Mindenütt kapható!

Főraktár: DRESCHER GYULA úrnál Baján.

IRI. WAGNER ANTAL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

BAJA.

ALAPITTATOTT: 1869.

TELEFON-SZÁM: 36.

Könyvek

úgy kisebb, mint akár a legnagyobb diszművek, így lexikonok, összes művek, szakmunkák stb. stb.

↔ csekély havi részletfizetéssel ↔
árfelemelés nélkül kaphatók.

Zeneművek

A klasszikus-zene szerzők legjobb művei, a zeneirodalom újdonságai; hegedű-, zongora-, és cimbalom-iskolák, továbbá a világ legolcsóbb zenemű vállalatának: a Kunz-féle Zenei Népkönyvtárnak mintegy 4000 száma állandóan raktáron.

Papirosok

Levélpapiros-raktáram vetekszik sok fővárosi papirkereskedés hasonló nemű raktárával. ≡ Irodapapirosaim elismert első-rangú minőségűek és kizárólag magyar gyártmányok!

Üzleti könyvek

Kizárólag magyar gyártmány! Úgy ár, mint kivitel dolgában vetekszenek az osztrák gyártásúakkal!

Írógépek

A világhírű amerikai Smith Premier írógépek képvisellete. Tiszta acélból készült, háromszinű festékszalaggal és automatikus betűtisztító készülékkel.

Kodak

és egyéb fajta **↔ fényképező gépek,** nemkülönben minden a fényképezéshez szükséges felszerelések (lemezek, érzékeny papirosok etc.) igen nagy választékban.

Zongorák

Oeser, Lauberger és Gloss továbbá Berger-féle gyártmányok. Zongoráim után tiz évre szóló irásbeli jótállást nyújtok.

Cimbalmok

Schunda József világhírű gyártmányait tartom raktáron.

Gramofonok

és gramofon-lemezek állandóan raktáron.

LEVELEZŐ-LAPOK

A legutolsó újdonságok:

Klasszikus mesterek világhírű alkotásainak **hú reprodukciói.**

(Mintegy kétszáz féle!)

Feltűnést keltő újdonságok e téren az olajfestésű (szabadkézzel készült) remek tájkép levelező-lapok is.

Festőmintákul alkalmasak.